

102. rocznica urodzin prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego

W piątek, 26 listopada, mija 102. rocznica urodzin Ryszarda Kaczorowskiego, ostatniego Prezydenta RP na uchodźstwie, Sybiraka, więźnia sowieckich obozów pracy, żołnierza Armii gen. Andersa, działacza społecznego, harcerza, białostoczanina. Patronował wielu wydarzeniom, otrzymywał liczne nagrody, wyróżnienia oraz tytuły, m.in. doktorat honoris causa Akademii Medycznej w Białymstoku, obecnie Uniwersytetu Medycznego (UMB).

Ryszard Kaczorowski urodził się 26 listopada 1919 r. w Białymstoku. Jak wspominał po latach przyszły żołnierz oraz głowa państwa polskiego na uchodźstwie w wywiadzie z prof. Adamem Dobrońskim w publikacji „Ryszard Kaczorowski, dziewięć wieczorów z prezydentem”, już od najmłodszych lat podziwiał wojsko.

„- Atrakcją dla chłopaków z całej okolicy stanowiło wojsko. Mieliśmy blisko do komendy garnizonu, a Mazowiecką przejeżdżali od czasu do czasu ułani z 10 pułku. Wsłuchiwalismy się w takich chwilach w stukot podków, patrzyliśmy na piękne konie, podziwialiśmy dorodnych kawalerzystów”. – wspominał prezydent.

Harcerstwo było jego wielką przygodą życiową

Od dzieciństwa związany był ze Związkiem Harcerstwa Polskiego. Należał do drużyn Andrzeja Małkowskiego, jednego z twórców polskiego skautingu. Prowadził zdrowy tryb życia i przywiązywał dużą wagę do aktywności fizycznej.

„- Harcerstwo to od początku moja wielka przygoda życiowa, fascynująca, choć niekiedy hartująca ciało i ducha. Pasją stały się wycieczki, najpierw w okolice miasta, potem także „w Polskę” – opowiadał Ryszard Kaczorowski. – Bliski był nam sport, ścigałem się z niezłymi wynikami na 100 metrów, kibicowałem ulubionej Jagiellonii. Można powiedzieć, że zdrowo rośłem, nie musiałem korzystać z usług znanych białostockich lekarzy.”

W roku 1934 rozpoczął także edukację w białostockiej Szkole Handlowej. Jeszcze przed wybuchem II wojny światowej został zastępcą komendanta białostockiego Pogotowia Harcerskiego, które miało udzielać wsparcia ludności cywilnej w czasie ewentualnej wojny.

Okres walki o życie

Po klęsce kampanii wrześniowej po zajęciu Białostocczyzny przez Armię Czerwoną utworzył struktury Szarych Szeregów, konspiracyjnego harcerstwa. Za swoją tajną działalność 17 czerwca 1940 r. został schwytany przez sowiecką bezpiekę, NKWD, po czym został skazany wyrokiem sądu wojskowego na karę śmierci za usiłowanie „obalenia sowieckiego ustroju”. Po stu dniach odsiadki w celi śmierci sąd ZSRS zamienił karę na 10 lat łagrów. Zesłano go na Kołymę, gdzie odbywał karę w kopalni złota Duskanja, znanej jako Dolina Śmierci.

Wolność odzyskuje dzięki Układowi Sikorski-Majski, umowie zawartej pomiędzy rządem

RP, a stalinowskimi władzami ZSRR. W marcu 1942 r. po wielomiesięcznej tułaczce z łagru, zasilił szeregi formującej się na terenie Związku Sowieckiego Armii Polskiej na Wschodzie, zwanej również Armią Andersa, z którą wyszedł przez Persję, aż na Bliski Wschód.

Po przekształceniu struktur armii w 2. Korpus Polski służył w Batalionie Łączności 3. Dywizji Strzelców Karpackich. Przeszedł szlak bojowy 2. Korpusu, gdzie walczył przeciwko wojskom niemieckim m.in. pod Monte Cassino, Ankoną oraz o wyzwolenie Bolonii.

Życie na obczyźnie

Po wojnie po opuszczeniu Włoch przez wojska 2. Korpusu Polski i przetransportowaniu ich do Wielkiej Brytanii pozostał na emigracji w tym państwie, gdzie ukończył Szkołę Handlu Zagranicznego, a następnie, aż do przejścia na emeryturę zajmował się księgowością w przemyśle.

Jednak życie w oddaleniu od Ojczyzny nigdy nie zniechęciło Ryszarda Kaczorowskiego do porzucenia pracy na rzecz krzewienia polskiego patriotyzmu, o czym świadczy jego aktywna działalność w emigracyjnym Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP).

„- O młodych druhach na kontynencie amerykańskim mogłem mówić tylko z prawdziwym zadowoleniem, okazali się karni, inteligentni, dorodni. Tak było również w dalekiej Australii i w większości państw Europy Zachodniej. Z instruktorami zaś zgadzaliśmy się w pełni co do tego, że musimy rozbudzać w wychowankach poczucie dumy narodowej”. – wspominał.

Prowadził również działalność polityczną. Zasiadał w Radzie Narodowej (emigracyjnym polskim parlamencie). W 1986 r. Kazimierz Sabbat, premier RP na uchodźstwie, późniejszy Prezydent RP na uchodźstwie mianował Kaczorowskiego ministrem do spraw krajowych. Po nagłej śmierci prezydenta Sabbata, jako konstytucyjny następca Prezydenta RP, objął stanowisko Prezydenta RP na uchodźstwie.

W 1990 r. na Zamku Królewskim przekazał insygnia prezydenckie II Rzeczypospolitej na ręce Lecha Wałęsy, pierwszego Prezydenta RP wybranego w wolnych, demokratycznych wyborach.

W wolnej Polsce

Po złożeniu urzędu Prezydenta RP, często odwiedzał Polskę uczestnicząc w uroczystościach państwowych, religijnych, w wydarzeniach kulturalnych i jednocześnie im patronował. Był częstym gościem w Białymstoku, którego 27 maja 1991 r. został honorowym obywatelem.

- Czuję, że tak jak dawniej kocham Białystok. Jestem wdzięczny temu miastu, że od najmłodszych lat mego życia jego wpływ, jego społeczna atmosfera i jego klimat wychowawczy zezwoliły mi w okresie szczęśliwego dzieciństwa i w tak ważnych latach mojej młodości ukrystalizować mój charakter. – powiedział podczas

uroczystości nadania honorowego obywatelstwa.

W dniu swoich 90. urodzin obchodzonych w Białymstoku powiedział przejmujące słowa przypominając w nich najważniejsze dla niego miejsca.

- Mam dwie takie pamiątki, bardzo dla mnie ważne, które czekają na to, żebym zabrał je ze sobą do grobu. To skała z Monte Cassino i garść ziemi spod dębów w parku na Zwierzyńcu. Tych dębów, które tworzą pomnik Konstytucji 3 Maja i pod którymi kilkadziesiąt lat temu składałem przyrzeczenie harcerskie - powiedział Prezydent RP.

Zginął tragicznie podczas katastrofy polskiego samolotu prezydenckiego, która miała miejsce 10 kwietnia 2010 pod Smoleńskiem w drodze na uroczystości 70. rocznicy mordu na polskich oficerach w Katyniu.

oprac. Cezary Rutkowski

red.: Edyta Chodakowska-Kieźel

na podst.: A. Dobroński, „Ryszard Kaczorowski, dziewięć wieczorów z prezydentem” Białystok 2005.

[Powrót na stronę główną](#)

[Powrót do listy aktualności](#)